

Notat

MILJØMINISTERIET

Departementet

International Koordination
J.nr.
Ref. jakra
Den 30. maj 2007

Resultatet af det 15. årsmøde i FN's Bæredygtighedskommission.

I dagene den 30. april - 11. maj 2007 afholdtes den 15. session i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling – Commission for Sustainable Development (CSD).

Den danske delegation bestod ud over miljøministeren, udvalgsmedlemmer fra FMPU og EPU og embedsmænd fra Miljø-, Udenrigs-, og Transport og Energiministerierne, også repræsentanter fra de grønne organisationer (92'gruppen) og fagbevægelsen (3F).

Nedenfor redegøres summarisk fra mødet, idet der henvises til mandatnotatet af 20. april 2007, som fremsendtes til udvalgene umiddelbart før mødets afholdelse.

Jævnfør programmet for mødet var det forventningen, at ministrene på højniveau-delen i dagene den 9.-11. maj 2007, på baggrund af de forudgående dages forhandlinger i embedsmandskredsen skulle kunne forelægges et udkast til sluttekst med henblik på endelig vedtagelse.

Mødets resultat

For første gang i CSD's historie lykkedes det imidlertid ikke, at vedtage en sluttekst fra mødet, hvilket især skyldtes problemer knyttet til slutdokumentets afsnit vedrørende temaerne for 'energi for bæredygtig udvikling' og 'klimaforandringer', samt ikke mindst mødeformandens præstationer, som udfyldtes af Qatar's olie og industriminister.

Helt afgørende var det, at EU på den ene side og G-77 landegruppen med OPEC landene i spidsen på den anden side stod meget langt fra hinanden i spørgsmålet om ambitionsniveauet for fremme af bæredygtig energi som grundlag for en bæredygtig udvikling. Endvidere spillede det ind, at en række af JUSCANZ landene (Japan, USA, Canada, New Zealand og Australien) i varierende grad arbejdede for så begrænsede normative forpligtelser som muligt og dermed understøttede OPEC landenes målrettede indsats for at udvande forhandlingsresultatet. G-77 landegruppen var endvidere præget af intern splittelse i en sådan grad, at G-77 landene end ikke nåede til enighed omkring hele forhandlingsteksten, hvilket i høj grad efterlod et vacuum som OPEC landene forstod at udnytte, samt lammede mulighederne for reelle forhandlinger på tværs af landegrupperne.

Baggrunden for tekstforkastelsen

De mere konkrete knaster i forhandlingerne relaterede generelt til graden hvormed slutteksten skulle bevæge sig over eller under niveauet for slutteksten fra verdensstopmødet i 2002 i Johannesburg bl.a. i spørgsmålet om at problematisere anvendelse af fossil energi og fremme af vedvarende energi, og mere specifikt graden hvormed EU's prioriteter for mødet kunne imødekommes, herunder især en forpligtelse om at udvikle nationale målsætninger for vedvarende energi, energi effektivitet og adgang til energi; at indarbejde sådanne målsætninger i nationale planlægningsinstrumenter og andre bæredygtighedsstrategier inden 2010, samt; at etablere en global evalueringsmekanisme for bæredygtig energi i fraværet af et globalt institutionelt 'hjem' for bæredygtig energi. Også spørgsmål om A-kraft og 'clean coal' som virkemiddel i en bæredygtig energiudvikling og anvendel-

se af CO₂ fangst og lagring (CCS) repræsenterede spørgsmål, som der ikke kunne opnås fuld enighed om.

Som 'EU-lead country' på temaet 'energi for bæredygtig udvikling' engagerede Danmark sig aktivt i forhandlingerne på såvel embedsmands-, som ministerniveau og indgik i det forhandlingsteam som forestod forhandlingerne med G-77 og øvrige landgrupper. Danmark støttede aktivt op omkring det tyske formandskabs og Kommissionens forhandlingsposition om ikke at kunne acceptere en tekst som lå under eller på niveau med Johannesburg teksten.

EU oplevede på den baggrund et forhandlingsklima som lå endog meget langt fra den globale politiske virkelighed omkring de nu veldokumenterede klimaforandringer, den stærkt stigende energiefterspørgsel og behovet for at udforme ambitiøse og mere bæredygtige energipolitikker i understøttelse af arbejdet under FN's klimakonvention – således som også afspejlet i FN generalsekretærens indlæg på mødet. EU og Schweiz forkastede derfor det udkast til kompromis tekst, som formanden fremlagde på sessionens sidste mødedag, medens øvrige landegrupper med varierende betoning kunne acceptere kompromisteksten. I stedet for et vedtaget slutdokument vil formandskabet i den nærmeste fremtid fremlægge et 'chair's summary', som formanden alene er ansvarlig for, og som ikke rummer nogen politisk forpligtende vægt.

Danmark brugte i øvrigt lejligheden til på CSD 15, at rapportere fra det netop afholdte ASEM miljøministermøde i København, hvor klima og bæredygtig energi var på dagsordenen. Danmark var i kraft af sit medlemskab af styregruppen for 'The Johannesburg Renewable Energy Coalition' (JREC), der omfatter 90 lande, der har forpligtet sig til at fremme vedvarende energi, også medvært for et møde i denne kreds, der netop havde til formål at samle støtte til en global evalueringsmekanisme for bæredygtig energi. I marginen af mødet afgav miljøministeren et indlæg på et fælles-nordisk side-event om klima og miljø-teknologi, og Transport og Energiministeriet afgav et indlæg på et seminar om vedvarende energi.

Valget af ny CSD formand

Mødet kompliceredes yderligere af, at den afrikanske gruppe som står til tur for formandskabet på de kommende CSD sessioner i 2008 og 2009, indstillede Zimbabwe som kandidat til formandskabsposten. Et valg som EU aktivt søgte at omgøre gennem det stille diplomati, hvilket imidlertid var forgæves, hvorfor Zimbabwe ved flertal blev valgt på sessionens sidste dag. Det skal i øvrigt nævnes, at CSD 16/17 hvor Zimbabwe vil være mødeformand i øvrigt vil være præget af en bureau sammensætning bestående af forventeligt Guatemala, Iran, Israel, samt et endnu uidentificeret øst-europæisk land, netop som bl.a. temaerne landbrug og landdistriktsudvikling er på dagsordenen.

Konsekvenser af det fejlslagne resultat

Vurderet snævert i regi af FN's bæredygtighedskommission er det naturligvis særdeles beklageligt, at bæredygtighedskommissionen på den måde synes at have spillet fallit og klart har understreget behovet for en bredere revurdering af bæredygtighedskommissionens virke og formål. Vurderet i en bredere sammenhæng er der dog ingen tvivl om, at EU ved i regi af CSD, at have 'sagt fra' overfor en fuldstændig bagudrettet forhandlingstekst, har brudt med en linie om altid at søge et kompromis, næsten for en hver pris. Det har således været vurderingen i EU-kredsen, at det under henvisning til de forestående klimaforhandlinger på partsmøderne under klimakonventionen frem mod 2009 (hvor Danmark har en teoretisk mulighed for at sikre udformning af en ny klimaprotokol for perioden efter 2012), at det kunne være formålstjenligt, at bruge det uacceptable CSD resultat til at markere, at der er grænser for hvad EU kan acceptere og hvad G-77 – og i særdeleshed OPEC landene – kan tillade sig.